

Christine de Pizan

una feminista de l'Edat Mitjana (1364-1430)

Una gran dona, veneciana de naixement i francesa per circumstàncies familiars, va viure a cavall entre l'Edat Mitjana i el naixement de la Modernitat, de la qual no en va ser una mera espectadora. Christine només tenia quatre anys quan el seu pare va ser traslladat a la Cort de Carles V de França on ella va poder gaudir de totes les possibilitats per a satisfer la seva innata curiositat intel·lectual i el seu interès per l'estudi, que s'anà centrant en la teologia, la filosofia i les ciències. Uns coneixements acompanyats d'un do per a l'escriptura pel qual se l'ha considerat com la primera escriptora professional d'Europa (41 obres més un llarg poema dedicat a Joana d'Arc un any abans de ser condemnada a la foguera). Aquesta preparació li va permetre participar en debats públics on es discutia de política, teologia o literatura, una viva participació femenina que obria un camí que arriba fins els nostres dies.

No va tenir una vida fàcil: casada als 15 anys, viuda als 25, amb tres fills petits, la tristesa d'haver perdut un nadó i amb la responsabilitat d'haver de tenir cura, a més, de l'àvia i una tia. El repte era dur, però amb la seva ploma, la seva intel·ligència i la seva fama va poder tirar la casa endavant i alimentar tota la família.

Assegurada la seva situació material, pot dedicar-se a escriure sobre qualse-

vol tema que ajudés a elevar el rol social de les dones, sobretot si són mares, educadores naturals de fills i filles en els valors fonamentats de la justícia i el respecte i dignitat per a les dones. A través de l'escriptura va posar de manifest la seva preocupació per l'educació; es va mostrar com una bona pedagoga que animava a fomentar aquelles virtuts amb les quals homes i dones podien combatre la ignorància i la por al canvi i encarar-se amb els nous plantejaments de la modernitat, crítics amb el paper de comparsa que les dones sempre havien hagut de jugar. Christine, enmig d'aquell món governat pels barons, va gosar escriure obertament en favor dels drets de les dones, en contra d'aquella misogínia real i literària. No entenia aquell món. "Em preguntava quines podien ser les raons que duen tants homes, clergues i laics, a blasmar les dones, criticant-les bé de paraula bé en escrits i tractats". El terme *feminista* no existia, però el concepte ja hi era present, cosa de la qual ningú no pot dubtar.

De tota la seva bibliografia, destaquem una obra que mostra el seu enginy, llibertat i gosadia en la denúncia dels mecanismes socials per a mantenir les dones en l'obediència i la submissió, i la seva queixa a Déu per no haver-la fet baró per a poder lluitar, en igualtat de condicions, contra tots aquells que no permetien el seu desenvolupament en tots els àmbits de la vida: intel·lectual, científica, política o social.

El llibre de la ciutat de les dames, principis del segle XV, radicalment apològic, fruit de la contradicció entre allò "que han de ser les dones" i de l'experiència que té de si mateixa. La novetat no està en l'estructura de l'obra sinó en el seu argument a través del qual fa una dura

crítica a la misogínia, als problemes que se'n deriven i a la seva falta de fonament. La **causa**: la ignorància, la manca de formació que paralitza l'acció. La **solució**: l'educació de les dones, si les dones tinguessin una formació com la dels homes la misogínia deixaria d'existir. La trama es desenvolupa a través de quatre participants: la **narradora** i les Dames que

NOM de dona

Roser Solé Besteiro

l'acompanyen i l'orienten. Les tres Dames marquen les tres etapes que l'autora proposa per la construcció de la ciutat: la **Raó**, que ajuda l'autora a aixecar els murs de la ciutat; la **Rectitud**, que l'assisteix per a erigir les cases, els edificis i els temples; la **Justícia** completa l'obra i l'orienta en la tria i acompanyament de les dones elegides que hi han de viure. Una ciutat habitada només per dones, totes, una crida universal: "Vosaltres que esteu mortes, vosaltres que viviu encara o vosaltres que vindreu en l'esdevenidor, alegreu-vos totes i sigueu felices".

L'espai no ens permet poder-nos hi entretenir, només volem **invitar a la seva lectura** perquè és la primera vegada que a Europa s'arriba a imaginar un espai polític només per a dones, en una **utopia** que s'avança més d'un segle a la *Utopia* de Thomas More; perquè és de les primeres dones que, malgrat tots els impediments, fa "sentir-se dona dins d'un cos de dona", perquè invalida els discursos culturals i socials medievals gairebé traspasant els límits permesos; perquè reclama el seu dret a la creació de pensament no sotmès a l'ordre androcèntric, i perquè és capaç, en definitiva, de crear un món que encara no existeix, o perquè la sentim en els fonaments de la nostra generalogia. Hi tornarem.

L'arxiu

El blog

Qui som

Inici

